

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	27 september 2022	13 oktober 2022

Onderwerp

Ondertekening Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI) 2022-2025 door Provincie Zuid-Holland

Advies

1. Aan te gaan de overeenkomst Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2022-2025 met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
2. Vast te stellen de GS-brief aan Provinciale Staten over Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2022-2025.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over Ondertekening Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI) 2022-2025 door Provincie Zuid-Holland'.

Aangezien de commissaris van de Koning, na rechtsgeldige besluitvorming door GS, bevoegd is de juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem een machtiging af te geven aan mevrouw W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde van economie: toegepaste innovatie in het MKB en human capital, cultuur en erfgoed, personeel en organisatie, luchtvaart, grondzaken en toerisme van de Provincie Zuid-Holland, om het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI) 2022-2025 met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. namens de Provincie Zuid-Holland te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

- Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2022-2025.
- Brief aan GS over Ondertekening Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI) 2022-2025.
- Machtiging ondertekening W. de Zoete Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen.

1 Toelichting voor het College

Bovenwettelijke maatschappelijke ambities en de rol van het inkoopinstrument

Provincie Zuid-Holland besteedt jaarlijks circa 350 miljoen euro aan inkopen en aanbestedingen voor onder meer haar bedrijfsvoering en de aanleg en onderhoud van haar infrastructuur. Aan meerdere vraagstukken heeft provincie Zuid-Holland zich via akkoorden verbonden, zoals het Grondstoffenakkoord en Klimaatakkoord. In het PZH-Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2021 (Integraal en innovatief inkopen met Effect, 2021) is beschreven hoe de provincie met het strategisch inzetten van haar inkoopactiviteiten bijdraagt aan het behalen van de maatschappelijke (bovenwettelijke) doelen die nagestreefd worden op het gebied van onder meer biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit en Social Return (SROI).

Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2022-2025

Het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2022-2025 heeft tot doel het stimuleren van ambitieus maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap en inkopen. Nevendoel is het met elkaar verbinden van de ondertekenende overheden en andere partijen om dit doel te bereiken. Daarbij wordt beoogd om door gezamenlijke inkoopkracht de marktpartijen te stimuleren in de ontwikkeling en levering van duurzame en sociale producten en diensten (inkoopvolume gezamenlijke Nederlandse overheden bedraagt € 85 miljard). Het Manifest ondersteunt daarbij het toewerken naar de realisatie van de eigen organisatie-gebonden maatschappelijke ambities en doelen van de deelnemende partners, het verkleinen van de eigen voetafdruk en het geven van het goede voorbeeld, volgens een zelfgekozen pad.

MVI 2016-2021 versus MVOI 2022-2025: waarom nu wel ondertekenen?

De voorloper van onderhavig MVOI Manifest (het MVI-manifest 2016-2021) is door provincie Zuid-Holland niet ondertekend, met name vanwege de onevenredig zware administratieve belasting rondom de verplichte wijze van rapporteren en monitoring waarvan sprake was. In de nieuwe opzet zijn voornoemde bezwaren verdwenen. Het nieuwe Manifest sluit goed aan bij het inkoopbeleid van PZH (overeenkomstige thema's + adagium "pas toe of leg uit"), is in lijn met Opgavegericht organiseren en onderkent het belang van opdrachtgeverschap bij het inkopen. Elke deelnemende organisatie bepaalt haar eigen startpunt en ambities per thema én de eigen wijze van monitoren en rapporteren. Het nieuwe Manifest kent daarmee veel minder een verplichtend keurslijf, maar is zeker niet minder ambitieus en niet vrijblijvend. Voor provincie Zuid-Holland is de uitdaging erin gelegen om niet in de verleiding te komen om met de deelname aan het Manifest "de lat hoger te gaan leggen". Deelname is in eerste aanleg vooral gericht op het realiseren van de reeds bestaande ambities en acties. Het Manifest kan daarbij de positieve werking hebben van "stok achter de deur".

Ondertekening: wat betekent dat in de praktijk?

De ondertekenende partijen committeren zich aan het aanleveren, binnen 1 jaar na ondertekening, van een actieplan MVOI. Hierin staan ten minste de maatschappelijke doelen waaraan de ondertekenende partij via duurzaam opdrachtgeven en inkopen aan

bij wil dragen, met welke ambitie en hoe de voortgang gemonitord zal worden. Vervolgens wordt verwacht dat ondertekenaars het actieplan up-to-date houden. Jaarlijks dient er een (vormvrije) monitor uitgevoerd te worden en dient er een voorbeeld-case gedeeld te worden met Pianoo, het Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Er is geen sprake van 'naming en shaming' als doelen in het actieplan niet behaald worden.

'In ruil' kunnen ondertekende partijen gedurende de gehele looptijd rekenen op kennisdeling, instrumenten en hulpmiddelen, toegang tot bijeenkomsten, toegang tot het netwerk, aandacht voor MVOI op bestuurlijke agenda's van alle overheidskoepels, voorbeelden en antwoorden op vragen. Jaarlijks wordt bekeken hoe de ondertekenaars het beste geholpen kunnen worden ook t.b.v. eventuele aanpassing van het Rijks-instrumentarium.

De voordelen van ondertekenen

Aan ondertekening van het Manifest is een aantal extra voordelen verbonden. Deze staan hieronder puntsgewijs weergegeven verdeeld naar 'intern' en 'extern':

Intern

- Wederkerige versterking van MVOI-actieplan en PZH-inkoopbeleid;
- Door integrale benadering van onderwerpen ontstaat meer duidelijkheid wat betreft onderlinge samenhang duurzaamheidsthema's (niet "weer iets nieuws");
- Verbetering bekendheid, afstemming, kennisdelingen en efficiency bij verschillende lopende PZH-trajecten binnen de MVOI-context ("paraplufunctie");
- Versnelling en mogelijk aanscherping van gestelde doelen door samenwerkingen en kennisvergroting binnen PZH, maar ook binnen IPO en tussen de andere decentrale overheden;
- Gebruik extern instrumentarium t.b.v. implementatie eigen (inkoop)beleid;
- Verbetering zichtbaarheid sociale thema's maatschappelijk ondernemen.

Extern

- Invloed op budgetallocatie Ministerie I&W met zicht op subsidies en financiering voor IPO-projecten die ten gunste zijn van PZH. Toelichting: PZH heeft in de persoon van Opdrachtgever Inkoop zitting in het kwartiermakersoverleg MVI (KMO-MVI) waarin het Rijk (6 departementen) en alle decentrale overheden zitting hebben. Hierdoor is er invloed op onder andere jaarlijkse budgetverdeling gelabeld voor Pianoo (kenniscentrum voor inkoop en aanbesteding), plannen en middelen voor buyergroups (waarin ook PZH actief is) en verdeling van andere MVOI-gerelateerde subsidiestromen;
- Stimulering marktinnovaties door verbetering profilering PZH –aanpak (schept duidelijkheid (ook intern));
- Ontwikkeling gemeenschappelijke taal met andere overheden vereenvoudigt samenwerking;
- Leren van monitoren elders cq aanhaken bij bestaande methodieken.

Betrokkenen binnen de provincie

Stakeholders binnen de provincie die actief betrokken zijn of zullen worden bij het actieplan MVOI zijn:

- Eigenaren en hun teams van de duurzaamheidsthema's biodiversiteit, energie, circulariteit en klimaatadaptatie ('BECK') en de sociale-thema eigenaren en teams (diversiteit en inclusie, internationale sociale voorwaarden (ketenverantwoordelijkheid), social return (SROI));
- Projectleiders en Opdrachtgevers;
- Team Duurzame Infra, Team Inkoop&Advies;
- Juridisch Loket, Communicatie, GS-ondersteuning.

Consequenties

Om te komen tot een effectief MVOI-actieplan, en uitvoering resp. monitoring ervan, is breed draagvlak binnen de eigen organisatie van belang en voldoende tijd en menskracht om de ambities te kunnen realiseren. Ofschoon de exacte consequenties nog moeilijk zijn in te schatten, is het de intentie om hiervoor zoveel mogelijk uit de huidige capaciteit mensen en middelen te putten, waarbij verbinding wordt gelegd met alle relevante opgaven (circulair, energie enz). Door de opgavegerichte organisatiestructuur zal het aanstellen van een behandelend ambtenaar/MVOI-coördinator mogelijk zijn via de geldende procedure. Bekostiging van een nulmeting t.b.v. monitoring is gedekt binnen opgave Circulair.

Ondertekeningmoment en andere deelnemende partijen

Er zijn meerdere instapmomenten mogelijk gedurende de looptijd van het Manifest. Het eerste ondertekeningmoment vindt plaats te Den Haag (Ministerie van IenW, Rijnstraat 8) op 13/10/22 tussen 10.15 en 12.15 uur in het bijzijn van Staatsecretaris V.L.W.A. Heijnen plus enkele ministers en bestuurders van decentrale overheden. Gedeputeerde De Zoete kan hierbij aanwezig zijn en krijgt gelegenheid tot het geven van een speech. Pers wordt breed uitgenodigd. Tijdens deze ochtend is ook gelegenheid tot expositie van voorbeelden van overheden, hier kan PZH zich tonen met haar bereikte resultaten, bijvoorbeeld de renovatie gebouw C.

Ondertekende partijen voor zover bekend, zijn:

NB onderstaande wordt actueel aangevuld voorafgaand aan GS behandeling.

Voornemens te tekenen zijn;

- Provincies Zeeland, Noord-Holland, Groningen, Flevoland en Utrecht;
- De overige provincies staan positief tegenover het manifest maar kiezen waarschijnlijk voor een later ondertekeningmoment;
- Gemeentes Rotterdam, Den Haag, Amsterdam, Moerdijk, Groningen, Delft, Haarlem, Zuidplas, Dordrecht, Barendrecht;
- Meerdere Universiteiten en Hogescholen;
- Enkele andere organisaties, o.a. Nederlands instituut voor Publieke Veiligheid.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00

Programma : Ambitie 8 – Samen werken aan Zuid-Holland.

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

De commissaris van de Koning is bevoegd om, nadat GS rechtsgeldig hebben besloten, op grond van artikel 176 Provinciewet de juridische binding tot stand te brengen. Op grond van de door de commissaris van de Koning afgegeven machtiging wordt mevrouw W.H. de Zoete-van der Hout, gedeputeerde van economie: toegepaste innovatie in het MKB en human capital, cultuur en erfgoed, personeel en organisatie, luchtvaart, grondzaken en toerisme van de Provincie Zuid-Holland, gemachtigd om het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkopen (MVOI) 2022-2025 met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat namens de provincie te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

Niet van toepassing.

3 Proces

De provincie Zuid-Holland speelt een actieve rol in;

- Het IPO-Inkoop Platform Provincies (IPP) plus het IPO-overleg aanbestedingsjuristen. Door onderlinge kennisdeling en samenwerking wordt efficiencywinst behaald die ten gunste komt van het individuele opdrachtgeverschap (bijvoorbeeld opstellen inkoopvoorwaarden) en om o.a. duurzaamheid, innovatie en circulariteit te stimuleren. De doelen van het Manifest MVOI sluiten hier bij aan.
- Het Kwartiermakersoverleg MVI, met Rijk en alle decentrale overheden. Dit is het voorportaal voor het "directeurenoverleg MVI" waar o.a. besluitvorming plaatsvindt over Rijksinzet en middelen voor het ondersteunend instrumentarium voor het MVOI manifest;
- De ontwikkeling van een zogenaamd 'Redenatiekader', een nieuw instrument om inkopende overheden meer integrale afwegingen te kunnen laten maken tussen beleidsthema's als biodiversiteit, klimaat, energie en circulariteit; waar liggen win-win en waar juist niet? De idee is dat hierdoor vervolgens efficiënter en kosteneffectiever ingekocht kan worden.

4 Participatie en rolneming

Niet van toepassing.

5 Communicatiestrategie

In eerste instantie wordt intern (via Binnenplein) en extern (via Twitter en LinkedIn) gecommuniceerd in het professionele netwerk over het feit dat de provincie het Manifest MVOI gaat ondertekenen. Bredere communicatie volgt later, na de volgende belangrijke stap: het opstellen van het MVOI-actieplan. Dan is bekend welke ambities bij welke thema's horen en welke maatregelen er concreet genomen gaan worden in het licht van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen.